

.....
MILJØMINISTERIET

Departementet

J.nr. SNS-704-00004

Den 27. marts 2007

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 1 ad L 161 – forslag til lov om ændring af lov om råstoffer (Ophævelse af fartøjsgodkendelse og modernisering af efterforsknings- og indvindingstilladelser på havet m.v.) stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

Spørgsmål 1

Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 22. marts 2007 fra Rohde Nielsen A/S, jf. L 161 - bilag 3.

Svar

Ad 1.

Spørgsmålet om opsigelse af fartøjsgodkendelserne blev behandlet i forbindelse med ændringen af råstofloven i 1996.

Her blev længden af overgangsordningen med fri indvindingsret i over 100 udpegede indvindingsområder fastsat til 10 år af hensyn til de rettigheder, der på daværende tidspunkt var knyttet til fartøjsgodkendelserne.

Det fremgår af bemærkningerne til 1996-loven, at vedtagelsen af loven i 1996 reelt fik virkning som en formel 10-årig opsigelse pr. 1. januar 1997 til den 1. januar 2007. Der er således pr. 1. januar 2007 ikke længere knyttet en indvindingsrettighed til en fartøjsgodkendelse.

Indehavere af en § 19-godkendelse vil fortsat kunne anvende deres indvindingsmateriel, selv om bestemmelsen i § 19 ophæves. Ophævelsen vil imidlertid have den virkning, at de pågældende risikerer at blive udsat for konkurrence fra flere end den begrænsede kreds, som i dag har en § 19-godkendelse.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at en sådan virkning af ophævelsen af § 19 ikke vil indebære ekspropriation i forhold til indehavere af godkendelser efter råstoflovens § 19. Justitsministeriets vurdering fremgår af den af Rohde-Nielsen A/S vedlagte mail til Miljøministeriet af 4. april 2006.

Ad 2.

Den danske indvindingsbranche er gennem årene koncentreret på stadig færre virksomheder, og reglerne har samtidig begrænset virksomhedernes muligheder for vækst.

Under de nuværende regler har Rohde-Nielsen A/S i dag opnået en andel på knap halvdelen af den skibstonnage, der samlet er givet fartøjsgodkendelse til. Virksomheden beskæftiger sig primært med indvinding af fyldsand til kystbeskyttelse og anlægsarbejder på kysten og søterritoriet og har her opnået en meget stærk position.

I modsætning hertil er indvinding af råstoffer til land præget af en række mindre og mellemstore virksomheder, der dækker meget varierende markedsbehov.

Lovforslaget vil give fri konkurrence om indvindingsopgaverne, og indeholder en række elementer, der vil modvirke monopoldannelse inden for indvindingsrettigheder.

- Tilrettelæggelsen af udbud af områder og udlægningen af statslige indvindingsområder kan modvirke monopoldannelse.
- Store indvindingsområder kan opdeles i mindre områder, der udbydes.
- Der kan stilles krav om indvinding af en årlig minimumsmængde.
- En tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes.
- Der skal betales et minimumsvederlag til staten – uanset størrelsen af den årlige indvindingsmængde.

De statslige indvindingsområder vil bidrage til, at virksomhederne har valgfrihed mellem indvinding i de indvindingsområder, som erhvervet får udlagt ved udbud, og fra de statslige områder. Det øger virksomhedernes forsyningsfleksibilitet og giver virksomhederne tid til at opbygge deres eget netværk af indvindingsområder alene eller sammen med andre virksomheder.

Ad 3.

Der er ikke længere hverken miljømæssige eller forsyningsmæssige begrundelser for at opretholde en begrænsning hverken i antallet af fartøjer eller deres størrelse. Det var begrundelser, der var knyttet til retten til fri indvinding, som eksisterede indtil udløbet af 1996-lovens overgangsordning den 1. januar 2007.

Det er hensyn, der i dag kan varetages gennem vilkår i den enkelte indvindingsstilladelse.

Muligheden for eksport af havindvundne råstoffer har altid eksisteret. Et generelt forbud mod eksport er i strid med EU-reglerne. Rovdrift på råstoffsressourcen undgås gennem en samlet begrænsning af indvindingsområder og gennem vilkår om, hvor meget der i de enkelte områder må indvindes, både årligt og totalt, ligesom der konkret kan stilles vilkår om levering til geografisk afgrænsede områder.

Omfanget af eksport vil bl.a. blive bestemt af prisdannelse på råstoffer i Danmark og i vore nabolande samt transportomkostningerne. Forslaget om indførelse af vederlag til staten for råstofferne vil mindske incitamentet til eksport.

For så vidt angår landindvundne råstoffer foregår der også i dag eksport.

Ad 4.

Konkurrencerådet har vurderet, at fartøjsgodkendelsesreglerne har en markedsafskærmende virkning og dermed hindrer fri konkurrence på det danske marked for råstofindvinding fra havbunden.

Tilsvarende har EU-kommissionen den 18. oktober 2005 fremsendt åbningsskrivelse om fartøjsgodkendelsesordningens uforenelighed med EU-traktatens artikel 49.

Da det således er et spørgsmål om uoverensstemmelse mellem fartøjsgodkendelsesordningen og EU-traktaten, kan en ændring af de danske regler ikke afvente en eventuel fælles EU-lovgivning.

Hvis reglerne ikke ændres kan det føre til erstatningssøgsmål mod den danske stat.

Krav om anvendelse af bestemte størrelser fartøjer er et konkurrenceretligt spørgsmål, der er reguleret gennem traktatens bestemmelser om tjenesteydelsers fri bevægelighed.

Overtrædes EU's konkurrenceretlige regler i andre EU-lande til gene for en dansk virksomhed, kan virksomheden klage til EU-kommissionen.

Ad 5.

De nuværende regler begrænser erhvervets incitament til investering i udlægning af nye indvindingsområder, og gør det muligt for virksomhederne at forhindre hinanden heri.

Ændres reglerne ikke kan det således få negative økonomiske konsekvenser for de virksomheder i ral- og sandsugerbranchen, der indvinder til daglig forsyning til land, og det kan betyde prisstigninger på råstoffer til bygge- og anlægsarbejder.

Lovforslaget forventes at give øget konkurrence indenfor indvinding til kystbeskyttelse og anlægsarbejder på kysten, hvor virksomheden Rohde Nielsen A/S har opnået et meget stærk stilling i Danmark med betydelige internationale aktiviteter.

Den øvrige del af den danske ral- og sandsugerbranche, som overvejende beskæftiger sig med forsyning af råstoffer til land, forventes ikke umiddelbart udsat for konkurrence på indvindingsopgaverne, idet indvindingen er tæt forbundet med afsætningsmulighederne i land og adgangen til landingspladser.

Derimod forventes afskaffelsen af fartøjsgodkendelsesordningen at give denne del af erhvervet mulighed for at øge kapaciteten og dermed udnytte det potentiale, som den enkelte virksomhed måtte have for vækst.